

Příliš germánská tvář české odbojářky

KNÍŽNÍ TIP *Katol. týdeník,*
Aleše Palána *26.05.15*
Prap

Česká historie není naším bezvýhradným majetkem. I pro obyvatele české kotliny může být přínosem podívat se na vlastní minulost jinými očima.

Právě takovou možnost nám nabízí ve své knize *Je smutné opouštět svět na jaře...* Herma Kennel. Německá autorka v ní popsala příběh odbojové skupiny, která vznikla na podzim 1944 na Těšnovsku, svou pozornost zaměřila zejména na odbojářku Boženu Škrabálkovou.

Událostem v protektorátu se Herma Kennel (její přjmení není v knize přechylováno, respektujeme tedy i my jeho originální podobu)

věnovala už ve své předchozí literární práci *Vešnice v horách*. Když se v roce 2002 s manželem, který v ČR pracoval jako „poradce Evropské unie“, přestěhovala do Brna, seznamila se blíže s okolnostmi brněnského odsunu a narazila také na těšnovskou skupinu. Ačkoliv nehovoří česky, za pomoci tlumočnicků vyhledala pamětníky a probrala se archivními dokumenty. Škrabálková před ní stanula jako křehká žena pevných zásad, z nichž neuhnula ani v Mauthausenu, kde byla umučena na samém konci války. Německá autorka měla před sebou velké téma.

Řada historických okolností, českému čtenáři poměrně známých, byla pro autorku novinkou. Tuto zcela pochopitelnou neznalost se nicméně pokusila přetavit v přednost: uvidět věci poprvé přináší přece možnost zablédnout je nově, bez pozdějších mýtotoformých nánosů a dezinterpretací.

Ani přes snahu překladatele z německého originálu, ústeckého divadlařníka Jaroslava Achaba Haidlera, nelze pominout jistou roztržitost vyprávění, kterému chybí pevnější

tvar a eliminace méně podstatných záležitostí. Smyslem historického románu není odvyprávět dějepis přístupnější formou – ambicí tohoto žánru je ukázat něco dalšího. Prozářka v tomto případě vsadila na emoce, na příběh několika českých žen, které vzdorovaly národnímu socialismu až do hořkého konce. Soucítí s nimi a obdivuje je – ani její čtenář nemůže jinak.

Dialogy, kterými se autorka pokouší zvěrohodnit historické realie, však bohužel nejednou působí strojeně a neuměle. Zejména popisy výslechů jsou doslova sošné: *Svázali mu ruce. „Teď nám hezky prozrad všechna jména, rozumíme si?“ Milan ale neholdal kohokoli zradit. „Jestli si myslíš, že si tu vydržíš hrát na hrdinu, tak to ses přepočítal.“ Untersturmführer ho prudece uderil plochou dlaní do obličeje.*

Právě výslechům s často brutálními detaily věnuje Kennel mnoho stránek. Jako by chtěla znovu popsat německou vinu, nerelatvizuje ji, dozorcí jsou pro ni nelidská monstra na straně zla. Může-li v něčem český čtenář spatřovat přínos této knihy, pak zejména v ochotě uznat

vlastní vinu, až obsedantně se k ní vracet, neodpouštět si, být by to druzí třeba už udělali.

Božena Škrabálková má před budouvou mateřské školy v Modřicích, kam kdysi sama chodila, už řadu let pamětní desku. Shlíží z ní fotografie brunetky z proflu. Škrabálková však byla blondýna a vypadala docela jinak: na pamětní desce je snímek zcela jiné ženy. Omyl? Kdepak. „Bože-
ma, ačkoliv byla Češka, vypadala typicky germánský rysů,“ vysvětlil Hermě Kennel jeden pamětník. Inu, český přístup v praxi...

Herma Kennel: Je smutné opouštět svět na jaře... (nakladatelství AOS Publishing 2015)